122813 / L.L.A B / 13

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

'S-GRAVENHAGE

MINISTERRAAD
9 MEI 1958 / 9 Besproken en afgedaan

Aan de heer Voorzitter van
de Ministerraad
te
's-G r a v e n h a g e

Directie/Afdeling: DGES

Datum: 6 mei 1958

Kenmerk: 66262

Onderwerp: Voorstel van de Europese Commissie voor de Landbouw in de Vrijhandelszone

Foto-nr: 167153

Ter behandeling in de Ministerraad op 9 mei 1958.

In aansluiting aan mijn nota dd. 8 april jl. (nr 52451) over het plan van de Europese Commissie voor de Vrijhandelszone waarin ik U tevens mededeelde dat ik U nog afzonderlijk zou inlichten over voorstellen welke de Commissie inzake de landbouw zou doen, zend ik U bijgaand het document over de ./. landbouw hetwelk de Europese Commissie op 22 april jl. in de vergadering van de Ministers van de Zes heeft ingediend. De Ministers hebben dit stuk naar een ambtelijke werkgroep verwezen, welke in de loop van deze week hierover zijn mening zal geven. Op 10 mei a.s. zullen de Ministers op basis hiervan het landbouwprobleem nogmaals bespreken.

I. De voorstellen van de Europese Commissie kunnen worden getypeerd door het streven de uitvoering van het EEG-verdrag veilig te stellen. Dit komt het duidelijkst tot uitdrukking in het voorstel voor de eerste etappe geen nauwkeurige en definitieve verplichtingen vast te leggen doch eerst tijdens de eerste etappe de nadere regelen voor de volgende phasen op te stellen. De Commissie neemt aan dat dan meer bekend zal zijn over de ontwikkeling van de gemeenschappelijke landbouwpolitiek van de Zes. Niettemin hecht de Commissie er grote waarde aan dat er in de latere phasen op landbouwgebied in de Vrijhandelszone wel bevredigende voortgang zal worden gemaakt. Dit kan althans worden afgeleid uit de eis van de Commissie dat, indien in de eerste phase geen bevredigende regelen voor de landbouw worden opgesteld, ook op industriëel gebied geen verdere afbraak van handelsbelemmeringen zal plaatsvinden.

© NA, 2.02.05.02, inv.nr. 497 (Nationaal Archief, Ministerraad) http://resources.huygens.knaw.nl/

II. Interdepartementaal overleg op ambtelijk niveau heeft tot de voorlopige conclusie geleid dat van Nederlandse zijde speciaal op de volgende onderdelen van het voorstel van de Commissie de aandacht zal moeten worden gevestigd:

1. De weinig vergaande regeling voor de eerste etappe en het afhankelijk stellen van hetgeen daarna zal moeten geschieden van verdere onderhandelingen zijn niet in overeenstemming met de meer concrete voorstellen welke de Nederlandse delegatie heeft gedaan en die U bij brief van 27 maart 1958 (nr 47473) werden toegezonden.

Uiteraard heeft ook Nederland er baat bij dat het EEG-verdrag op doeltreffende wijze wordt uitgevoerd, doch dit betekent niet dat de regelingen van de Vrijhandelszone niet een zekere invloed zouden mogen uitoefenen op de EEG. In overeenstemming met deze gedachte zijn de woorden van de Commissie zelve, die destijds immers in haar eerste voorstellen voor de Vrijhandelszone stelde:

"La Commission croit que la Communauté ne doit pas adopter une attitude autarcique dans le domaine de l'agriculture et qu'il est utile que les politiques agricoles des pays membres de la Communauté et celles des autres partenaires soient confrontées en vue de s'influencer réciproquement....".

Bovendien moeten de Zes zich realiseren dat zij bij de totstandkoming van hun gemeenschappelijk landbouwbeleid voor de principiële keus staan dit beleid te richten op zelfvoorziening en dientengevolge de import uit derde landen te weren of ervan uit te gaan dat de EEG als totaal exporterend is voor verschillende landbouwproducten en dat dus een zekere openheid hunnerzijds noodzakelijk is om deze exportpositie te sauveren. Het is zowel een Nederlands als een Gemeenschaps-belang dat de tweede weg wordt gevolgd.

Het afhankelijk stellen van de voortgang in de industriële sector van de resultaten van het overleg over de landbouw (aan het einde van de eerste phase) is in strijd met de Nederlandse gedachte dat het automatisme in de afbraak der handelsbelemmeringen in de industriële /sfeer een eerste vereiste is. Door het uitstel dat de Commissie in feite vraagt voor het treffen van een landbouwregeling, wordt de gehele voortgang van de Vrijhandelszone na de eerste etappe au fond in de waagschaal gesteld.

2. De betrekkelijke vaagheid van de regelingen voor de eerste etappe die de Commissie voorstelt, komt o.m. tot uitdrukking in het feit dat weliswaar onder de algemene doelstelling een verruiming van de handel voorkomt, doch dat van een vaste verplichting volgens welke het invoerniveau van de deelnemende landen niet zou mogen worden gereduceerd, geen sprake is.

In het Nederlandse landbouwvoorstel is juist de gedachte centraal gesteld dat de landen zich moeten verplichten een zodanige politiek te voeren dat de invoer uit de partnerlanden niet beneden het huidige niveau wordt gebracht door uitbreiding van de binnenlandse productie als gevolg van prijs- en inkomensmaatregelen in een of andere vorm. Hierdoor worden zowel aan Engeland concrete verplichtingen opgelegd alsook aan Denemarken concrete garanties geboden. Het is dan ook de vraag op welke wijze de Commissie in de eerste etappe de principes denkt te realiseren, welke zij in haar inleidende opmerkingen op blz. 1 zelf releveert: de verzekering van de belangen van de exporterende landen en de eis dat Engeland op landbouwgebied concessies zal doen welke de voordelen voor dit land op industriëel gebied kunnen compenseren.

Het komt mij voor dat Nederland zal moeten blijven insisteren op het opnemen van een vaste verplichting in het verdrag tot handhaving van het invoerniveau der deelnemende landen in de zin van bovenstaande formulering.

3. De concrete maatregelen welke de Commissie voor de eerste etappe voorstelt beperken zich voornamelijk tot een standstill voor tarieven en contingenteringen en de verlaging van bepaalde zeer hoge tarieven volgens een alsnog op te stellen plan. Met betrekking tot de subsidies stelt de Europese Commissie een standstill voor exportsubsidies voor en een harmonisatie van binnenlandse productiesubsidies op een nog nader overeen te komen niveau. De harmonisatie-voorstellen ten aanzien van de productiesubsidies beperken zich slechts tot die subsidiesystemen, die binnenslands worden toegepast (zoals in Engeland) en laten regelingen aan de grens in de vorm van invoerheffingen of toeslag op het inkomen van de boer buiten beschouwing.

Het lijkt gewenst dat Nederland vasthoudt aan een vastere omlijning van de verplichtingen voor de verschillende phasen, met name op het gebied van tarieven en contingenteringen. Daarbij blijft het doel van de Nederlandse delegatie te bereiken dat de instelling van minimumprijzen wordt voorkomen.

III. Op enkele plaatsen in het Commissie voorstel worden institutionele problemen aangeroerd. In het algemeen zijn deze problemen niet slechts voor de landbouwsector van betekenis. In de discussies ware van Nederlandse zijde derhalve het standpunt in te nemen dat de institutionele problemen in het algemene kader aan de orde moeten worden gesteld en dat van de in het landbouwstuk voorkomende opmerkingen over institutionele problemen een zekere afstand moet worden genomen. Dit geldt in de eerste plaats voor het punt of het Vrijhandelszoneverdrag niet slechts in materiele zin doch ook naar vorm een associatieregeling met de EEG moet worden. Materieel wordt de Vrijhandelszone zeker een associatie met de EEG, maar de te kiezen vorm is noch onder de Zes noch in het Maudling Comité voldoende besproken om een conclusie te rechtvaardigen. In de tweede plaats dient een zekere distantie te worden bewaard t.a.v. de kwestie of met unanimiteit dan wel met meerderheid van stemmen zal worden beslist. De Commissie stelt dat aanbevelingen voortvloeiend uit de confrontatie van het landbouwbeleid met unanimiteit moeten worden genomen.

Van Nederlandse zijde is tot dusverre tijdens de algemene beschouwingen over de wijze van besluitvorming de mogelijkheid van meerderheidsbeslissingen op basis van een objectief criterium opengehouden.

T.t.w. de continuïteit van de Landbouwpolitiek dient te worden waargenomen aan de oorspronkelijke Nederlandse eis dat deze gezekerd dient zijn door een objectief orgaan.

IV. In het bovenstaande zijn slechts enkele voorlopige opmerkingen gemaakt naar aanleiding van het Landbouwplan van de Europese Commissie. Het stuk wijkt ook op andere punten af van de Nederlandse Landbouw-voorstellen, doch hiervoor is nader overleg in gang onder het bij de huidige stand der beschouwingen beter lijkt, dat de standpunten zich eerst duidelijker aftekenen. Over de verdere ontwikkeling van de beschouwingen over de Landbouw en de Vrijhandelszone zal ik U echter t.z.t. nader inlichten.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN a.i.

Foto-Btz.166573

C onfidentiel.

COMMISSION

PROPOSITIONS DE LA COMMISSION CONCERNANT LA PARTIE AGRICOLE D'UN TRAITE SUR LA ZONE DE LIBRE ECHANGE

1. Remarques préliminaires:

A. La Commission estime que les dispositions à prendre dans le domaine agricole

- ne doivent pas compromettre le fonctionnement du Traité de Rome et notamment l'établissement d'une politique agricole commune aux six pays de la Communauté;
- doivent comporter pour les pays exportateurs (et spécialement le Danemark) l'assurance que leurs intérêts essentiels sur le marché des Six seront suffisamment sauvegardés;
- doivent être basées sur le principe que le Royaume Uni doit consentir dans le domaine agricole des concessions compensant les avantages que ce pays obtiendra dans le secteur industriel.

B. Les propositions de la Commission ont été élaborées dans l'hypothèse où:

- l'accord envisagé revêt la forme d'un traité d'association entre la Communauté d'une part, les autres parties contractantes d'autre part;
- les dispositions concernant l'agriculture ne font pas l'objet d'un traité séparé mais sont insérées dans l'accord général (1)

C. La Commission estime que, s'il est souhaitable de déterminer dès le départ ce que devront être les lignes générales de la coopération, des parties contractantes dans le secteur agricole, il est inopportun de souscrire dès à présent à certains engagements trop précis et définitifs qui pourraient préjuger des décisions que les Six seraient amenés à prendre au cours des prochaines années dans le cadre de la préparation d'une politique agricole commune.

(1) Pour mémoire: application à l'agriculture des dispositions générales en ce qui concerne
- les institutions
- le passage de la 1ère à la 2e étape
- les clauses de sauvegarde

De cette constatation, la Commission a tiré la conclusion que, pour une première étape, il ne fallait prévoir que des engagements provisoires qui répondent aux conditions énumérées dans la paragraphe A ci-dessus. Des engagements plus précis et définitifs pour les étapes suivantes seront à déterminer dans le cadre de nouvelles négociations qui auront lieu avant la fin de la première étape. La durée de la première étape doit être la même que celle de la première étape du Traité de Rome. Il est bien entendu que, si dans le domaine industriel des règles précises seront déterminées dès le début pour toutes les étapes de la période de transition, il est nécessaire que le passage de la première à la deuxième étape dans le domaine industriel n'ait lieu que si les négociations agricoles prévues avant la fin de la première étape aboutissent à des résultats satisfaisants.

II. Dispositions générales.

1. Liste des produits.

a) Les produits relevant de la partie agricole du Traité devront être énumérés dans une liste annexée au Traité;

b) Cette liste devrait en tous cas comprendre tous les produits tombant sous l'application du titre II du Traité de Rome;

2. Objectifs généraux du Traité.

a) Etablir entre les parties contractantes une politique agricole concertée sur la base d'objectifs conformes à l'esprit de l'article 39 du Traité de Rome;

b) assurer la coopération des parties contractantes en vue de libérer et de développer davantage leurs échanges respectifs (en prenant en considération les courants d'échange traditionnels).

III. Mesures à prendre au cours de la première étape.

1. Politique agricole

a) Aménagement des politiques agricoles nationales en fonction des objectifs de l'article 39 du Traité de Rome;

b) Confrontation de ces politiques;

c) Recommandations éventuelles, adoptées à l'unanimité, adressées aux parties contractantes par le Conseil d'association;

d) Procédure de plainte et d'arbitrage à établir. Décision finale prise par le Conseil d'association.

2. Tarifs et restrictions quantitatives.

a) Standstill tarifaire et contingentaire (Voir art. 12, 31 et 32 du Traité de Rome;

b) Abaissement de certaine droits de douane très élevés. L'indication des pays et des produits soumis à cette obligation ainsi que du taux d'abaissement fera l'objet d'un protocole annexé au Traité d'Association;

c) Octroi de certains contingents tarifaires à droits de douane dégressifs ou nuls, en tenant compte des augmentations de la consommation intérieure dans le pays appliquant de tels contingents.

3. Subventions

a) Standstill et aménagement progressif des subventions à l'exportation liée au développement de la politique concertée;

b) Harmonisation des subventions à la production qui sont destinées à combler l'écart entre un prix garanti à la production et le prix du marché de certains produits. Cette harmonisation sera réalisée par la réduction progressive des subventions les plus élevées à un niveau à convenir.

4. Arrangements relatifs à certains produits.

a) Les contrats à long terme conclus conformément à l'art.45 du Traité de Rome ne seront pas affectés par le Traité d'Association;

b) Les parties contractantes s'engagent à favoriser la conclusion des arrangements bilatéraux ou multilatéraux concernant certains produits. Ces arrangements peuvent notamment prendre la forme de contrats à long terme. Consultation pour tenir compte des intérêts des Parties Contractantes non adhérentes à ces arrangements;

c) Les arrangements que désirent conclure un ou plusieurs Etats membres de la C.E.E. avec d'autres parties contractantes seront soumis à l'accord des institutions de la C.E.E.

IV. Etapes suivantes:

1. Avant la fin de la première étape, nouvelles négociations pour fixer les règles à appliquer pour les étapes suivantes;

2. Ces règles doivent notamment viser:

a) A développer la confrontation des politiques agricoles suivies par les parties contractantes dans la direction de l'établissement d'une politique concertée;

b) une suppression des droits de douane et une élimination des restrictions quantitatives et des subventions à l'exportation dans la mesure où la politique concertée (y compris l'harmonisation des subventions à la production) commence à se réaliser.